

## POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie **M. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 maja 2026 r.,

wniosku sędziego Sądu Najwyższego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w sprawie V KO 187/25

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

**postanowił**

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału  
w sprawie V KO 187/25.**

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 9 października 2025 r. obrońca M.B. zwrócił się o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 maja 2022 r., II Aka 207/21. Sprawę tę zarejestrowano pod sygn. V KO 187/25, a zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2026 r. do jej rozpoznania wyznaczeni zostali sędziowie Sądu Najwyższego: Marek Siwek, Adam Roch i Marek Pietruszyński.

W dniu 17 marca 2026 r. sędzia Sądu Najwyższego Marek Pietruszyński wystąpił – na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. – o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Adama Rocha od udziału w rozpoznaniu sprawy V KO 187/25. W uzasadnieniu wniosku podniósł, że SSN Adam Roch został powołany na

stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wskazując na tę okoliczność odwołał się do poglądów orzecznictwa Sądu Najwyższego – a to uchwały połączonych Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020, a także orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (sprawa Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19), zgodnie z którymi orzeczenie wydane przez Sąd Najwyższy z działem osoby powołanej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek nieprawidłowo ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa nie spełnia kryteriów określonych w art. 6 ust. 1 EKPCz i może podlegać wyeliminowaniu z obrotu prawnego.

**Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.**

Wniosek jest zasadny. Jak przyjmuje się w literaturze i orzecznictwie Sądu Najwyższego do wyłączenia sędziego z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności może dojść również – w przypadku kolegialnego rozpoznawania sprawy – z urzędu Zarówno sędzia w odniesieniu do siebie, jak i poszczególni członkowie składu orzekającego w odniesieniu do pozostałych członków tego składu, mają bowiem obowiązek czuwania nad zachowaniem bezstronności orzekania, co w konsekwencji oznacza, że sędzia wchodzący w skład Sądu Najwyższego, dostrzegający zaistnienie przesłanek do wyłączenia ze składu innych jego członków, co do których zachodzą wątpliwości co do ich bezstronności, jest – na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k. – jest nie tylko uprawniony, ale i ma powinność złożyć wniosek o wyłączenie takiego sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r., V KO 141/25).

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Mając w polu widzenia okoliczności podniesione we wniosku stwierdzić trzeba, że sytuacja taka zaistniała w niniejszej sprawie. W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd.

Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Podkreśla się też, iż w sytuacji wystąpienia ryzyka nieprawidłowej obsady sądu uzasadnione jest zastosowanie instytucji wyłączenia sędziego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 2024 r., IV KK 566/23; z dnia 5 marca 2024 r., III KK 437/23; z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22; z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22).

Nie budzi wątpliwości, że sędzia Adam Roch na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym przywołaną wcześniej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r.

Na wadliwość procedury nominacyjnej prowadzonej na podstawie znowelizowanej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, z której wynika, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Nie bez znaczenia jest również kontekst przedmiotu postępowania, którego dotyczy niniejsze rozstrzygnięcie, a mianowicie fakt, że sędzia Adam Roch miałby orzekać w kwestii obsady sądu ukształtowanego z udziałem sędziego, który również został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a strona składająca wniosek o wznowienie postępowania dostrzega wady w tej procedurze, które mogą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, a w konsekwencji powodować ryzyko

uznania w przyszłości, że w jej sprawie, także na obecnym etapie postępowania, wystąpiło uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej ze względu na nieprawidłową obsadę sądu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Piotr Mirek